

Nationalregnskabet for Grønland 1979-1998

Indledning

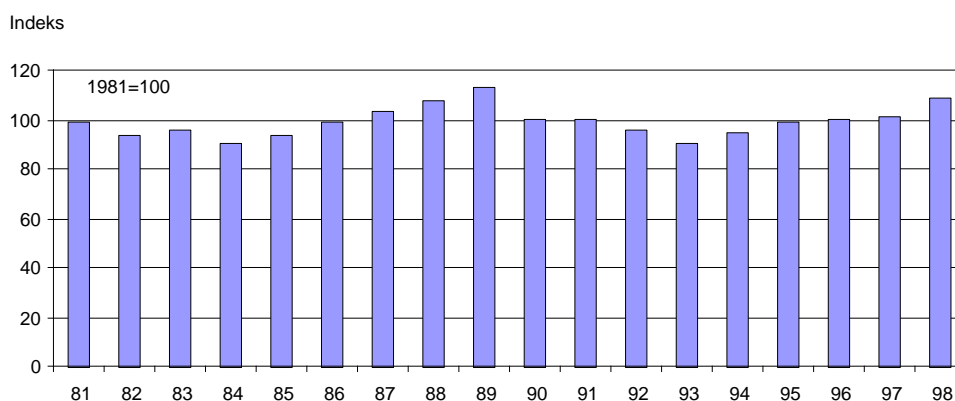
Denne publikation belyser Grønlands nationalregnskab for perioden 1979-1998. Datamaterialet er fortrinsvist baseret på indkomststatistikken og statistikken over offentlige finanser.

I princippet består et nationalregnskab af en tabelsamling, der belyser flere aspekter af samfundsøkonomien, men samtidig udgør en helhed. Grønlands Statistik har endnu ikke haft ressourcer til, at indsamle og bearbejde de data, som er nødvendige for løbende, at opstille et nationalregnskab fra produktionssiden. I forbindelse med købekraftsparitetsundersøgelsen fra 1994, blev der indsamlet et stort datamateriale om tilgangen og anvendelsen af varer og tjenester i Grønland. På baggrund af dette materiale har det været muligt, at opstille input-output tabeller for året 1992. Disse er offentliggjort i *Opgørelser fra Grønlands Statistik, Nationalregnskab 1998:1*.

Efter indkomstskattens indførelse i 1975 har det dog været muligt, at opgøre nationalindkomsten fra indkomstsiden. Dette blev gjort af Danmarks Statistik for årene 1979-1984, da der var et behov for opgørelsen af nationalindkomsten i forbindelsen med handelsforhandlingerne efter Grønlands udmeldelse af EF. Opgørelsen af nationalindkomsten er herefter foretaget af Grønlands Statistik. En opgørelse af nationalindkomsten fra indkomstsiden gør det ikke muligt, at analysere udviklingen inden for de enkelte sektorer i økonomien. Det indkomstbaserede nationalregnskab giver derimod et billede af den samlede produktion, der tilfalder samfundet.

Figur 1

Udviklingen i BNP pr. indbygger i faste priser

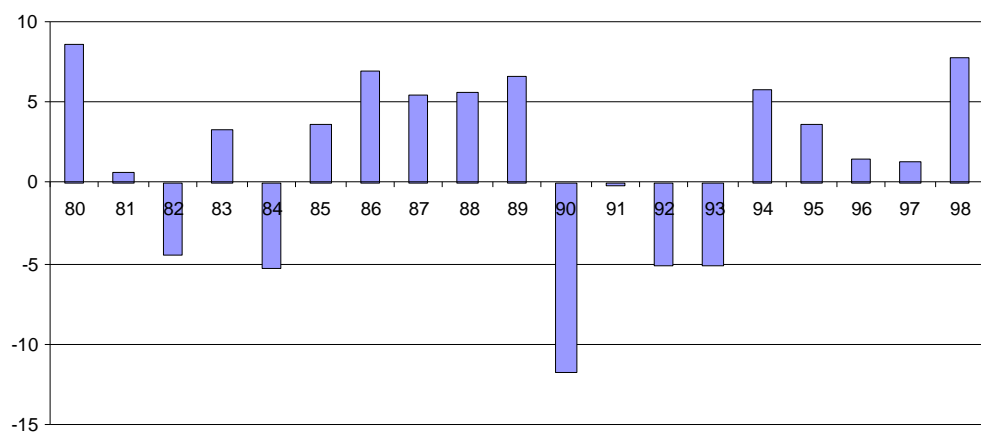

Udviklingen i BNP i faste priser illustrerer den reelle udvikling pr. person, da udviklingen er renset for inflation. Fra 1984 til 1989 var der en jævn stigning i BNP pr. indbygger, men derefter var der et nedgang i BNP pr. indbygger. Fra 1993 til 1998 har været en jævn stigning i BNP. Stigningen i BNP pr. indbygger fra 1997 til 1998 var 8 pct. Den samlede stigning fra 1981 til 1998 har været 9 pct. i faste priser.

Tabel 1 Nationalindkomst og anvendelse af nationalindkomst 1979-98, mio. kr.

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
1 Lønninger	1.643	2.031	2.320	2.624	2.884	3.120	...	3.864
2 Bruttorestindkomst	614	706	822	800	1.036	972	...	911
3 BFI (1+2)	2.257	2.737	3.142	3.424	3.920	4.092	4.104	4.775
4 Indirekte afgifter	156	158	192	230	253	250	271	329
5 Subsidier	200	212	230	301	367	413	...	225
6 BNP (3+4-5)	2.213	2.683	3.104	3.353	3.806	3.929	4.375	4.879
7 Overførsler til Danmark og udlandet	218	268	287	225	337	288	300	400
8 BNI (6-7)	1.995	2.415	2.817	3.128	3.469	3.641	4.075	4.479
9 Statens udgifter	1.442	1.950	2.030	2.310	2.337	2.593	2.592	2.556
10 heraf bloktilskud	42	456	562	600	647	712	978	991
11 Disp.BNI (8+9)	3.437	4.365	4.847	5.438	5.806	6.234	6.667	7.035
11a heraf i den offentlige sektor	...	...	...	...	...	2.901	...	3.614
11b heraf i den private sektor	...	...	...	...	...	3.333	...	3.421
12 Kollektivt konsum	...	1.216	1.440	1.660	1.976	2.016	2.252	2.465
13 Privat konsum	...	1.371	1.574	1.845	2.047	...	2.962	...
14 Bruttoopsparing (11-(12+13))	...	...	...	...	...	...	1.453	...
14a heraf kollektiv bruttoopsparing	...	...	...	...	...	885	...	1.149
14b heraf privat bruttoopsparing	...	...	...	...	...	...	...	...
15 Offentlige bruttoinvesteringer	...	...	...	...	...	...	...	...
16 Private bruttoinvesteringer	...	272	353	305	187	...	...	...
17 Betalingsbalancens løbende poster	...	...	...	...	...	...	...	...
Befolkning, middeltal	49.556	50.208	51.039	51.669	52.125	52.644	53.173	53.570
BNP pr. indbygger	44.657	53.438	60.816	64.894	73.017	74.634	82.279	91.078
Disponibel BNI pr. indbygger	69.357	86.938	94.967	105.247	111.386	118.419	125.383	131.325
BNP, 1979-priser	2.213	2.405	2.421	2.314	2.394	2.270	2.353	2.520
BNP-indeks, 1979=100	100,0	108,7	109,4	104,6	108,2	102,6	106,3	113,9
Vækst i BNP, faste priser	...	8,7	0,7	-4,4	3,4	-5,2	3,7	7,1
Vækst i disp. BNI, faste priser	...	13,9	-3,4	-0,7	-2,7	-1,4	-0,4	1,3
Deflator ¹⁾ (1981=100)	78	87	100	113	124	135	145	151

Note:1) Beregnet på basis af forbrugerprisindekset.

Figur 2 Årlig vækst i BNP i faste priser

(fortsat)

1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
4.500	5.029	5.601	5.406	5.324	5.295	5.212	5.325	5.630	5.752	5.865	6.266
1.042	1.189	1.050	993	908	743	712	964	1.132	1.139	1.195	1.453
5.542	6.218	6.651	6.399	6.232	6.038	5.924	6.289	6.762	6.891	7.060	7.719
448	511	591	509	609	471	631	610	544	603	604	628
604	680	445	602	339	244	545	500	533	549	584	641
5.386	6.049	6.797	6.306	6.502	6.265	6.010	6.399	6.773	6.945	7.080	7.706
400	450	450	450	450	450	400	350	275	200	200	200
4.986	5.599	6.347	5.856	6.052	5.815	5.610	6.049	6.498	6.745	6.880	7.506
2.663	2.760	2.697	2.941	3.061	3.035	2.930	2.924	2.974	3.031	3.128	3.189
1.446	1.512	1.542	1.531	1.589	2.291	2.329	2.375	2.393	2.441	2.512	2.574
7.649	8.359	9.044	8.797	9.113	8.850	8.540	8.973	9.472	9.776	10.008	10.695
4.299	4.476	4.617	5.072	4.842	4.361	4.022	4.497	4.483	4.653	4.799	4.865
3.350	3.883	4.427	3.725	4.271	4.489	4.518	4.476	4.989	5.123	5.209	5.830
2.993	3.058	3.107	3.369	3.498	3.260	3.243	3.547	3.647	3.740	3.907	4.135
...	...	...	...	...	3.700	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	1.890	...	...	...	...	...	...
1.306	1.418	1.510	1.703	1.344	1.101	779	950	836	913	892	730
...	...	...	...	...	789	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	392	376	413	402	404
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	383	...	...	...	...	...	...
54.129	54.848	55.365	55.589	55.503	55.251	55.268	55.576	55.798	55.917	56.024	56.082
99.504	110.288	122.768	113.440	117.148	113.392	108.743	115.141	121.385	124.202	126.378	137.406
141.312	152.404	163.354	158.251	164.191	160.178	154.520	161.456	169.757	174.831	178.642	190.703
2.659	2.808	2.995	2.644	2.641	2.506	2.380	2.521	2.615	2.655	2.694	2.904
120,1	126,9	135,3	119,5	119,4	113,2	107,5	113,9	118,2	120,0	121,7	131,2
5,5	5,6	6,7	-11,7	-0,1	-5,1	-5,0	5,9	3,7	1,5	1,4	7,8
3,9	2,8	2,7	-7,4	0,4	-4,4	-4,5	4,5	3,5	2,2	1,9	5,8
158	168	177	186	192	195	197	198	202	204	205	207

Udviklingen i nationalindkomsten

Stigning i BNP på 8 pct.

I figur 1 ses udviklingen i vækstraterne for bruttonationalproduktet (BNP), dvs. udviklingen i værdien af den samlede indenlandske produktion, for perioden 1979-1998. Efter et ujævnt forløb i begyndelsen af 1980'erne, var der betydelig og konstant vækst i sidste halvdel af 1980'erne. Fra 1990-1993 var der negativ vækst. Herefter har væksten været positiv. BNP i faste priser er steget 8 pct. fra 1997 til 1998. Denne stigning har været markant større end de foregående år, der har haft positiv vækst. Stigningen på ca. 700 mio. kr. fra 1997 til 1998 er fortrinsvis forårsaget af stigninger i lønninger, da lønningerne udgør ca. 400 mio. kr. ud af den samlede stigning på 700 mio. kr. Ca. 200 mio. kr. af stigningen på 400 mio. kr., der vedrørende lønninger er stigninger i den offentlige sektor. Bruttorestindkomsten består af restindkomsten for offentlige og private selskaber samt boligbenyttelsen. Bruttoestindkomsten er steget ca. 250 mio. kr. fra 1997 til 1998. Værdien af boligbenyttelsen er ikke steget mærkbart, men derimod er restindkomsten for både private og offentlige selskaber steget fra 1997 til 1998. Restindkomsten for private virksomheder er steget ca. 85 mio. kr., og restindkomsten for kvasiselskaber er steget ca. 165 mio. kr.

Metode og kilder

De vigtigste begreber i nationalregnskabet

Bruttofaktorindkomsten (BFI) er summen af lønninger og bruttorestindkomst, dvs. summen af den indkomst, der tilfalder produktionsfaktorerne *arbejdskraft* og *kapital*. Lønningerne beregnes på grundlag af slutskatopgørelserne for de enkelte borgere. Bruttorestindkomsten for private virksomheder er beregnet på grundlag af skatteprovenuoplysninger, medens bruttorestindkomsten for offentligt ejede virksomheder er beregnet ved gennemgang af disse selskabers regnskaber. Til bruttorestindkomsten skal lægges værdien af boligbenyttelsen, der beregnes på grundlag af boligbestanden.

Bruttonationalproduktet i markedspriser (BNP) er et udtryk for den samlede værdi af produktionen af varer og tjenesteydelser i et land i løbet af et år. Det beregnes som BFI tillagt indirekte afgifter og fratrukket subsidier. Oplysninger om indirekte afgifter og subsidier er taget fra statistikken over de *Offentlige finanser* (produktions- og importskatter).

Bruttonationalindkomsten (BNI) er BNP korrigeret for de indkomster, der skabes i Grønland, men tilfalder folk udenfor Grønland samt for de indkomster, der tilfalder folk i Grønland, men som ikke er skabt i Grønland. Størrelsen af disse overførsler er et estimat.

Den disponible bruttonationalindkomst (disponibel BNI) viser, hvad der er til rådighed til forbrug og opsparing i Grønland. Den disponible BNI beregnes som BNI tillagt statens udgifter vedr. Grønland, herunder bloktilskud til Hjemmestyret og tidligere til kommunerne. Statens udgifter beregnes på grundlag af statistikken over de offentlige finanser.

Anvendelsen af nationalindkomsten

Det er ikke muligt fuldstændig, at belyse anvendelsen af nationalindkomsten. Dette skyldes dels, at statistikken over de offentlige finanser ikke for alle år er omlagt til nye internationale retningslinjer, dels at den private sektors konsum, opsparing og investeringer kun er sporadisk belyst. Den disponible BNI er i tabel 1 opdelt på den offentlige sektor og på den private sektor. Disse størrelser viser, hvad der er til rådighed til konsum og opsparing i den offentlige og i den private sektor.

Det kollektive konsum er, hvad der direkte forbruges af den offentlige sektor. Indkomstoverførsler indgår ikke i det offentlige konsum. For 1980-1983 er det kollektive konsum beregnet af Lise Lyck i *Grønlands økonomi – og relationerne til Danmark* fra 1986. Herefter er det beregnet på grundlag af statistikken over offentlige finanser.

Det private konsum for 1980-1983 er ligeledes beregnet af Lise Lyck. Det private konsum for 1985 er beregnet af Danmarks Statistik (*Statistiske efterretninger 1988:2*), medens tallet for 1992 stammer fra købekraftparitetsundersøgelsen.

Den kollektive bruttoopsparing beregnes på grundlag af statistikken over de offentlige finanser, og igen kan tallene afvige fra tidligere opgørelser på grund af revision af data. Det har kun været muligt, at beregne den private bruttoopsparing for 1992, hvor den er beregnet som den private andel af den disponible BNI fratrukket det private konsum.

De offentlige bruttoinvesteringer er taget fra statistikken over de offentlige finanser.

Beregninger over de private bruttoinvesteringer 1980-1983 er foretaget af Lise Lyck, medens tallet for 1992 er beregnet som købekraftparitetsundersøgelsens resultat for de samlede bruttoinvesteringer på 1.627 mio. kr. fratrukket de offentlige bruttoinvesteringer.

Overskuddet på betalingsbalancens løbende poster beregnes som den offentlige samt den private bruttoopsparing fratrukket bruttoinvesteringerne. I det omfang investeringerne er større end opsparingen, må der lånes penge i udlandet til at finansiere investeringerne.

Opgørelsen af nationalindkomsten for 1979-84 er foretaget af Danmarks Statistik. For 1985 er BFI beregnet alene på grundlag af oplysninger om skatteprovenu, hvorfor lønninger og bruttorestindkomst ikke kan specificeres. Fra 1986 er opgørelsen foretaget af Grønlands Statistik.

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse:

Lise Viskum Hansen
E-mail: LVH@gs.gh.gl

Nationalregnskabet 2000:1

ISSN: 1395-6159

11. april 2000

Grønlands Statistik
Postbox 1025 • 3900 Nuuk

Tlf.: 34 50 00 • Fax: 32 29 54
www.statgreen.gl • e-mail: stat@gs.gh.gl

